1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкІы

№ 27 (22716)

2023-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЪЫЙ

МЭЗАЕМ и 15

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ШъолъыритІум яфедэ хэлъэу

Республикэу Татарстан и Раисэу Рустам Миннихановымрэ Адыгэ Республикэм и Ліышьхьэу Къумпіыл Муратрэ Іофшіэгъу зэіукіэгъу Казань щызэдыряІагь.

Рустам Миннихановым КъумпІыл Мурат шІуфэс къырихи, шъолъыритІумэ язэфыщытыкіэхэм ягъэпытэнкіэ кіэщакіо зыфэхъугъэхэ Іофтхьабзэхэм къадыригъэштагъ. Урысыем ишъолъыр пэрытхэу зипромышленность хэхъоныгъэшхо зышІы-

гъэхэм ащыщ, чІыдэгъэ промышленность, нефтехимие зэтегъэпсыхьагъэ зиІэ Татарстан фэгъэхьыгъэу республикэм и

Раис кіэкіэу къафиіотагъ. Инновационнэ, производственнэ инфраструктурэм игъэпсын яшъыпкъэу ыуж итых. Мэкъумэщ продукцие лъэпкъ шъхьа эхэу ищык агъэм фэдиз ежь республикэм къыщахьыжьы, мыхьарам шхыныгъохэм якъыдэгъэкІын зырагъэушъомбгъу.

Адыгеимрэ Татарстанрэ ащыпсэухэрэм бэшІагьэу блэгьэныгъэ зэфыщытыкІэхэр зэрэзэдыряІэм, лъэпкъ зэгурыІоныгъэр Адыгеим щыгъэпытэгъэным къэндзалхэм я ахьыш у зэрэхашІыхьэрэм Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ анаіэ тыраригъэдзагъ. Культурэ-просветительскэ обществэу «Дуслык» зыфиlоу илъэсыбэ хъугъэу Адыгеим шызэхэщагьэм, республикэм исоциальнэ щыІэныгъэ чанэу хэлажьэрэм, Адыгеим ис къэндзал нэбгырэ мини 2,5-рэ

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

Шэжь

ЛІыхъужъныгъэм имэхьанэ къеІыхыщтэп

Хэгьэгум игьунапкьэхэм ашloкlэу зиинтернациональнэ пшьэрыльхэр зыгьэцэкlэгьэ дзэкloлlхэм яшІэжь мафэ непэ УФ-м щыхагьэунэфыкІы.

Мы мафэр къызпкъырыкІыгъэр 1989-рэ илъэсым советскэ дзэхэр Афганистан къызыилъэсым къыщегъэжьагъэу 1989-м нэс а къэралыгъом 15 фэдиз хэкодагъ.

ращыжынгьэхэр ары. 1979-рэ шык огъэ зэо зэпэуцужым советскэ дзэ къулыкъушІэ мин

2011-рэ илъэсым ыпэкІи мэзаем и 15-р хагъэунэфыкІыщтыгъ нахь мышІэми, официальнэ кіуачіэ иіагьэп. Джы Урысыем ицІыфхэу ІэкІыб къэралхэм ащыкІогьэ заохэм зилІыхъужъныгъэ къащызгъэлъэгъогъэ пстэуми яшІэжь зыкІ мафэу агъэнэфагъ.

УФ-м зыкъэухъумэжьыгъэнымкІэ и Министерствэ къызэритыгъэмкІэ, Хэгъэгу зэошхом ыуж тикъэралыгьо игъунапкъэхэм ашокі у зао ыкій уіэшыгьэ зэпэуцужь 30-м ехъумэ тиціыф миллион 1,5-р ахэлэжьагъ.

ЦІыфым ищыІэныгъэ тарихъ анахь тхьамык агьоу къыхэхъухьан ылъэкІыщтхэм заор ащыщ. Ащ фэдэу тикъэралыгъо ицІыфхэм апэкlэкlыгъэр макlэп, ахэм зэу ащыщ Афганистан щыкІогъэ заор.

ТидзэкІолІхэу мыщ къулыкъур щызыхьыгъэхэм лІыгъэу зэрахьагьэр тарихъым егьашІи хэкіокіэщтэп. Илъэс 34-рэ тешіагъэми, заом иуІагьэхэр кІыжьыхэрэп. Тыркъохэм къапкъырыкІырэ гууз-лыузхэм уагъэрэхьатырэп. Афганистан тидзэкІоліхэм ліыгьэу щызэрахьагьэр джы къыткІэхъухьэрэ ныбжьыкІэхэм ящысэтехыпІ.

Интернациональнэ пшъэрылъзу тидзэхэм яІэр къагурыІозэ Афганистан ихьагъэх. Адыгеим шыш дзэкІолІ 880-рэ мыш шыкІогьэ заом хэлэжьагь, 23-мэ къагъэзэжьыгъэп. Лыгъэу зэрахьагьэм ишыхьатэу орденхэр, медальхэр бэмэ къафагъэшъо-

Мы къэралыгъом къулыкъур щызыхьыгъэ дзэкІолІхэм Николай Николенкэр ащыщ, ар илъэсрэ ныкъорэ заом хэтыгъ. Урысые общественнэ

(Икіэух я 3-рэ нэкіуб. ит).

«Адыгэмакь» Мэзаем и 15, 2023-рэ ильэс

ШъолъыритІум яфедэ хэлъэу

(ИкІэух).

фэдиз зыхахьэрэм зэдэлэжьэныгъэ пытэ зэрэдыря эр ащ къыхигъэщыгъ. Къэндзал общественнэ организациехэм Іэпы-Іэгъу зэрафэхъухэрэм фэшІ Рустам Миннихановым Адыгеим ипащэхэм зэрафэразэр къыІуагъ.

КъумпІыл Мурат Адыгеим хэхъоныгъэу, гъэхъагъэу иІэхэм къатегущыІагъ. ГущыІэм пае, зэхэугъоегъэ продуктэу республикэм къыщахьыжьырэм хэхъуагъ, инвестициехэмкІэ рейтингым Адыгеим я 13-рэ

чІыпІэр щиубытыгь. Организациехэм мылъкоу зэрагъакІорэмкІэ (проценти 125,7-рэ), унэхэм ятынкІэ (проценти 152,4-рэ), псэолъэшіынымкіэ (проценти 141,5-рэ), промышленнэ къыдэгъэкІыным ииндекскІэ (проценти 112,5-рэ) Адыгэ Республикэм Къыблэ федеральнэ шъолъырым апшъэрэ чІыпІэхэр щиІыгъых.

«Тиреспубликэ иэкономикэ, ипромышленнэ амалхэм ахэгъэхъогъэнымк Іэ джыри пшъэрылъыбэ зэшютхын фаеу хъущт. Промышленностми, нэмыкІ лъэныкъохэми ІофшІэкІэ амалышіоу ащышъуніэхэр тиреспубликэ зэригъашІэхэ шІоигъу. Тишъолъырхэм хэхъоныгъэ языгъэшІыщт нэмыкІ лъэныкъохэри къыхэдгъэщынэу тыфай», къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Адыгеим и ЛІышъхьэ зэрилъытэрэмкІэ, индустриальнэ паркхэм ягъэпсынкІэ ахэр зэдэлэжьэнхэ алъэкІыщт. Энергетикэм, химием, машинэшІыным, нэмыкІхэм научнэ-производственнэ кластерхэр ащызэхэщэгъэнхэмкІэ, кадрэхэр зыщагъэхьазырхэрэ гупчэхэмкІэ, научнэ-ушэтэкІо институтхэмкІэ, промышленнэ комплексхэмкІэ Татарстан опытышхо иІ.

«Предпринимательствэм Іэпы Іэгъу егъэгъотыгъэнымк Іэ, экономикэм ищыкІэгъэ кадрэхэм ягъэхьазырынк Іэ ІофшІэкІэшІоу тиІэмкІэ тадэгощэнэу сыдигъуи тыхьазыр, — къы-Іуагъ Рустам Миннихановым. - Цифрэ технологиехэр къызыфэгъэфедэгъэнхэр тизэдэлэжьэныгъэкІэ мэхьанэшхо зиІэ лъэныкъохэм ащыщ. МыщкІэ опытэу тиІэмкІэ тадэгощэнэу

Рустам Миннихановым федеральнэ сатыушІыпІэу «Заказ-РФ» зыфиюрэм амалэу иІэхэм афэгъэхьыгъэу къыІотагъ. Элек-

тыхьазыр».

трон сатыумкІэ технологиехэр къызфагъэфедэхэзэ, проектэу «Республиканский маркетинговый центр — центр импортозамещения» зыфиюрэр агъэцакіэ.

Іофшіэкіэшіоу яіэхэмкіэ зэхьожыльэнхэм фэш пшъэдэкныжь зыхьыщт ІофышІэхэр гьэнэфэгъэн, предложениехэм икъоу ахэплъэгъэн фаеу лъэныкъохэм игъо алъэгъугъ. Мы илъэсым ижъоныгъокІэ мазэ Адыгеим илІыкІохэр федеральнэ экономикэ форумэу «KazanForum» зыфиюорэм хэлэжьэнхэ ямурад.

> АР-м и ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу

Адыгеим я 22-рэ чІыпІэр ыубытыгъ

Росстатым, УФ-м псауныгьэр кьэухьумэгьэнымкІэ и Министерствэ, финансхэмкІэ и Министерствэ, Центробанкым къатыгъэ пчъагъэхэм атетэу агентствэу РИА Рейтинг 2021 — 2022-рэ ильэсхэм Урысыем ишьолырхэм щы эк э-псэук э я агьэм кыпкырыкІызэ рейтинг зэхигьэуцуагь.

Адыгэ Республикэм я 22-рэ чІыпІэр ащ щеубыты, баллэу къыхьыгъэр 58-рэ. 2021-рэ илъэсым егъэпшагъэмэ, республикэм рейтингым чІыпІэу щи-Іыгьыгьэм зэхьокІыныгьэ фэ-

Рейтингыр зэхагьэуцо зэхьум лъэныкъо 67-рэ къыдалъытагъ. Ащ хэхьэх цІыфхэм федэу къа-ІэкІэхьагъэр, ІофшІэн яІэ-ямы-Іэр, ціыфхэм псэукіэ амалэу яІэр, демографиемкІэ Іофхэм язытет, гъэсэныгъэр зынэсыгъэр, социальнэ инфраструктурэм ипсэуальэу яІэхэр, экономикэм, бизнес цІыкІум яхэхъоныгъэ зынэсыгъэр, транспорт инфраструктурэм зызэрэрагъэушъомбгъугъэр.

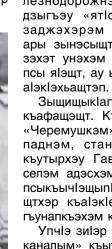
АР-м и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, Адыгеим гъэхъагъэу иІэхэр а пчъагъэхэм къаушыхьаты. ГущыІэм пае, пстэумкІи республикэм зэхэубытагъэу къыщахьыжьырэ продуктым хэхъуагъ, инвестициехэу къыхалъхьэрэмкІэ Адыгеим я 13-рэ чІыпІэр рейтингым щиубытыгь. Организациехэм мылъкоу зэрагъакІорэм (проценти 125,7-рэ), унэу атыгъэм (проценти 152,4-рэ), псэолъэшІыным (проценти 141,5-рэ), промышленнэ производствэм ииндекс (проценти 112,5-рэ) зэрэхахъорэмкІэ Адыгеим Къыблэ федеральнэ шъолъырым апшъэрэ чІыпІэхэр щиІыгьых.

Псыр сыхьат пчъагъэкІэ къатыщт

Адыгеим икъушъхьэ чІыпІэхэм ошІэ-дэмышІэу лъэшэу къащыучъыІи, ос зэхэльыр кьызэращецохьохыгьэм кьыхэкІэу, Мыекьуапэ псэу кьыІэкІахьэрэм къыщыкlагъ.

Къэлэ администрацием ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкІэ, псыр зыщызэІуагъакІэрэм итыр зыпкъ иуцожьыным, фабэр унэхэм къязытыхэрэм, социальнэ псэуалъэхэм афэшІ ошІэ-дэмышІэ Іоф къэмыхъуным ыкІи ащ къыздихьыгьэ гумэкІыгьохэр дэгьэзыжьыгъэнхэм фэгъэзэгъэ Комиссием график гъэнэфагъэкІэ псыр къэтыгъэнэу унашъо ышІыгъ.

Ащ къызэрэдэлъытагъэмкІэ, мафэ къэс, пчэдыжьым сыхьаяІофшІэн къызэтемыуцоным тыр 6-м къыщыублагъэу 9-м нэс, пчыхьэм сыхьатыр 7-м къыщыублагъэу 10-м нэс псыр

къаты. Адрэ уахътэм ащ икІуапіэхэм давлениеу яіэр агъэмэкІэшт. Мэзаем и 13-м къышегъэжьагъ графикыр зыщыІэр.

Ащ фэдэ гъунапкъэхэр Мыекъуапэ игупчэ, «Шовгеновский городок», «Михайлово» зыфиlорэ районхэр, урамэу Железнодорожнэм шъхьапырыдзыгъэу «ятІонэрэ урамкІэ» заджэхэрэм ащыпсэухэрэр ары зынэсыщтхэр. Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яапэрэ къатхэм псы яІэщт, ау ышъхьагъ тесхэм

ЗыщищыкІагъэм псы къабзэ къафащэщт. Къалэм ирайонэу «Черемушкэм», поселкэу Западнэм, станицэу Ханскэм, къутырхэу Гавердовскэм, Веселэм адэсхэм «артизианскэ» псыкъычІэшыпІэм псэу зэшъощтхэр къаlэкlегъахьэшъ, ахэр гъунапкъэхэм къахиубытэхэрэп.

УпчІэ зиІэр «Мыекъопэводоканалым» къытеон ылъэкІыщт. Мары телефоныр: 8(8772)52-26-09.

ЛІыхъужъныгъэм имэхьанэ къеІыхыщтэп

(ИкІэух).

организациеу «Афганистан иветеранхэм я Урысые Союз» зыфиlорэм и Адыгэ шъолъыр организацие мы уахътэм итхьамат. Афганистан кlонэу зэрэхъугъэр, илъэс пчъагъэ зытешlэм а заом еплъыкlэу фыриlэ хъугъэр, патриотизмэм имэхьанэ, шъолъыр организацием ипшъэрылъхэр Н. Николенкэм къытфиlотагъэх.

— Дзэ Іофым сищыІэныгъэ гъогу еспхымэ сшІоигъоу апшъэ-

Охътэ гъэнэфагъэ тешlагъэу фызэплъэкlыжьымэ, джы гупшысэу иlэхэмкlэ тигущыlэгъу теупчlыгъ.

— Дунаим кІуачІэкІэ зыщызэпэуцухэрэ лъэхъаным тидэкІолІхэр Афганистан ихьагъэх, — къеІуатэ Николай Николенкэм. — Яинтернациональнэ пшъэрылъ агъэцакІэзэ, заом кІэзыгъэстыхэрэм апэуцугъэх. Дунэе терроризмэм зэрарэу цІыфхэм къафихьырэм зимыушъомбгъуным тидзэкІолІхэр фэбэнагъэх.

Адыгеим щыщ дзэкІолІ 880-рэ мыщ щыкІогъэ заом хэлэжьагъ, 23-мэ къагъэзэжьыгъэп.

рэ зэхэт дзэ команднэ училищэу Ташкент дэтым сычlэхьагь, — къеlуатэ тигущыlэгъу. — Я 3-рэ курсым сынэсыгъэу сиунэгъо lофхэм ялъытыгъэу сыкъычlэкlыжьын фаеу хъугъагъ. Ащ дэжьым дзэ lофым зыпарэкlи сепхыжьыгъагъэп, ау зэу рапорт стхи, Афганистан сыкlуагъ.

Аш дэжьым плъыр-стырыъом хэтыгъэ кІэлэ ныбжьыкІэч илъэс 19 нахь зымыныбжьыгъэм бэп къыгуры ощтыгъэр. Николай къызэрэхигъэщыгъэмкіэ, щынэр зыщыщыр ашіэщтыгьэп. ЕджапІэм чІэсыхэзэ, Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм адыряІэгъэ зэІукІэгъухэм лІыхъужъныгъэу зэрахьагъэу къащыфаlуатэщтыгъэхэм янэцlыщтыгъэх, ежьхэри ахэм афэдэ хъунхэу агукІэ зыдаІыгъыгъ. Лъэхъанэу зыхэтыгъэр непэрэ щы ак Іэм фэдагьэп. Николенкэр къызхэхъухьэгъэ лІэужыр патриотизмем илъэгап в диштеу апІугъэу щытыгъ. Къулыкъоу ахьырэр зыфэдэр кІэлэ ныбжьыкІэхэм ашІэщтыгь. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэм зэгурыІоныгъэу ахэлъым ыгъэгушхощтыгьэх, пшъэрыльэу яІэр зэрагьэцэкІэщтым пылъыгъэх.

Николай зипэщэ общественнэ организацием непэ нэбгырэ 470-м ехъу къыхеубытэ. Шъхьадж ипсауныгъэ изытет елъытыгъэу фэлъэкlыщтыр ешlэ. Н. Николенкэм къызэриlуагъэмкlэ, активист 60 фэдизыр республикэм щызэхащэрэ lофтхьабзэхэм чанэу ахэлажьэх. Хабзэ зэрэхъугъэу, илъэс къэс «Дзэкlол! щытхъум ипсынэкlэчъ» зыфиlорэм щызэрэугъоих.

ШІэжь мафэм тефэу Афганистан щызэуагъэхэм, ахэм яунагъохэм псауныгъэ пытэ яІэнэу, яуашъо къаргъоу бэрэ щыІэнхэу къафэлъэІуагъ. Джащ фэдэу непэ хэушъхьафыкІыгъэ

дзэ операциер зыщыкіорэ чіыпіэм щыпсэухэрэм ягумэкіыгьо аухын, ямамыр щыіакіэ псынкіэу къызэрэфагъэзэжыщтым ицыхьэ зэрэтелъыр хигъэунэфыкіыгъ.

Абхъазым игуфакІохэр щысэтехыпІэх

Уахътэр псынкlэу макlоми, хъугъэ-шlагъэхэр гъашlэм хэкlуакlэхэрэп. Абхъазымрэ Грузиемрэ заокlэ зызэпэуцухэм, зыкlи тызэмыгупшысэгъэ lофхэр Кавказ шъолъырым къитэджагъэх.

Грузием иуіэшыгьэ купхэм заом кіагьэстызэ, Абхъазым ичіыгу щыхъушіэщтыгьэх. А уахътэм ежьхэм агу къызэрэриіорэм тетэу Абхъазым гъусэ фэхъугъэхэм Адыгеим

икіэлэ піугъэхэр ащыщыгъэх. Дзэкіолі-интернационалистым ишіэжь мафэ ипэгъокіэу Адыгеим икіи гуфакіоу Абхъазым кіуагъэхэм ахэтыгъэ Гъуагъо Руслъан зыіудгъэкіагъ.

Ащ дэжьым Руслъан псэольэш училищым кіэлэегьаджэу Іутыгъ. Мафэ горэм льэсэу къырехыжьызэ, Мыекъуапэ игупчэ ціыф зэхэхьэшхо щы Ізу къырихьыліагъ. Ягумэкіыгъохэм захэдаюм, ткъош абхъазхэм заор къазрэрашіыліагъэр къыгуры уагъ.

ШъхьарытІупщэу Абхъазым кlалэхэр мыкlонхэм фэшl республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» щатхыщтыгьэх.

— Ткъош льэпкъым ІэпыІэгъу сызэрэфэхъущтым бэрэ сегупшысагъэп, сыда піомэ патриотизмагъэ тхэлъэу тапіугъ, — къеіуатэ Руслъан. — Къэбарыр зэрэзэхэсхэу а гухэлъым тесыубытагъ. Апэрэхэм сахэтэу зясэгъэтхы къысшіошіызэ, непэ фэдэу къэсэшіэжьы, я 106-рэу спискэм сыхэфагъ. Ащ лъыпытэу «шъуибынхэм макъэ яжъугъэіу, мыщ фэдэ уахътэм мы чіыпіэм тыщызэрэугьои» къытаіуи тыкъызэбгырыкіыжьыгъ.

Ащ дэжьым Гъуагъо Русльан илъэс 31-рэ ыныбжыгьэр, унагъо ышlагъэу, илъэсищ зыныбжь пшъашъэ иlагъ. Ишъхьэгъусэ ытыщ щыlэу тефагъэти, икlон lофыгъо къыпыкlыгъэп. «Зыгорэм сагъэкlуагъ, бэ темышlэу сыкъэкlожьыщт» ыlуи тхьапэм къафытыритхи ежьагъ.

— Абхъазым тихьаным пае Кавказ къушъхьэтхыр льэсэу мэфитю зэпытчы икъугъ, джащ нахь къин тлъэгъугъэу къэсшють рабора, — Руслъан игукъзкымъхэм тащегъэгъуазэ. — Апшъэрэ гъэсэныгъэр яюу, кылэ чъэпхъыгъэхэу, къулыкъум щы Гагъэхэу нэбгырэ 200-м кахьэу адыгэхэр тыхъущтыгъ. Пэрытэу, тизэхэщак ющтыгъэр Хъуадэ Адам. Гухэк пахь мышюми, ар зыпсэ зыгъэт ы

лъыгъэхэм ащыщ. Адам щымы Іэжьми, «Абхъазым и ЛІы-хъужъ» щытхъуц Іэр къыфагъэшъошагъ. Хъуадэр лІы Іушыгъ, зафэу гущы Іэщтыгъ, укъоуцонэу к Іэлэ пытагъ ык Іи ащ цыхьэшхо фэтш Іыщтыгъ.

Гъуагъом къызэријуагъэмкіэ, джыри Гудаутэ дэмыхьэхэзэ, Адам кіэлэ купым зыкъыфигъэзагъ: «Адыгэ лъэпкъыр инэп, арышъ, кіэлэ закъоу зянэ-зятэхэм яіэр, къэзымыщагъэхэу сабый зимыіэхэр, къулыкъум щымыіагъэхэр къыхэрэкіых»ыіуи. Ащ фэдэхэм Хъуадэм къаригъэгъэзэжьыгъагъ.

– Къэнагъэхэм плІырыплІэу тызэхэтэу, Адам тапэ итэу, абхъазхэр щызэрэугьоигьэхэ Гудаутэ ипчэгу тихьагь, — къе-Іуатэ тигущыІэгъу. — «Шъухэт шъо?» аlуи къытэупчlыгъэх. Адыгеим гуфакІоу тыкъызэрикІыгъэр зятэюм лъэшэх къэгушІуагъэх. Сыхъум Грузием идзэхэм аштагьэу, Абхъаз хэгъэгур щымыІэжьэу техакІохэм алъытэщтыгъ. ЕтІани абхъазхэм агу зыгъэк одыгъагъэр гвардейцэ горэхэр пыим къыщагъэхэу, ахэр зэокІошхохэу къэбархэр зэрагъэlуштыгъэр ары.

Фронтитіум километрэ 30 азыфагугь, тикіалэхэм цыхьэ кьафашіэу ащ агьакіощтыгьэх. Апэрэ ротэу агьэпсыгьэм хэфэгьагьэх ыкіи апэрэ зэпэуцужьыр шышъхьэіум и 21-м яіагь. Нэужым а гвардейцэхэу зигугьу ашіыщтыгьэхэр зыдэщыіэхэ чіыпіэр зэрагъашіи, нэбгырэ 50-м ехъухэу, іашэхэр аіыгьхэу акіыбыкіэ дэхьагьэх. Щэджэгьо ужым къяжэщтыгьэ пыир зэхагьэтэкъуагь, мыщ дэжьым хъурцэхэм чіэнэгьэшхо арагьэшіыгьагь.

Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэр зэкъоуцохи, Абхъазым ишъхьафитныгъэ фэзэуагъэх. 1993-рэ илъэсым Іоныгъо мазэм и 30-м текІоныгъэр къыдахыгъ.

Адыгеим икІыгъэ нэбгырэ 200 фэдиз ащ хэлэжьагъ, ахэр

ткъош республикэм ишъхьафитныгъэ фэбэнагъэх. Нэбгыри 9-мэ къагъэзэжьыгъэп. Ахэм ашышэу Хъуадэ Адам Абхъазым и ЛІыхъужъ, добровольцэ 13-мэ Леон иорден къафагъэшъошагъ (нэбгыри 5-мэ ядунай захъожьым ыуж), медалэу «За отвагу» зыфиlорэр нэбгырэ 19-мэ аратыгъ. ахэм ашышэу 5-мэ ядунай захъожь нэуж. Медалэу «За отвагу» зыфиlорэр къызэратыгъэхэм Гъуагъо Руслъан ахэфагъ. Адыгеим икІыгъэ кІалэхэм лІыхъужъныгъэу Абхъазым щызэрахьагъэр гъашІэм щысэтехыпіэу щытиіэщт.

ІЭШЪЫНЭ Сусан.

Социальнэ тынхэр афагъэнэфагъ

УФ-м и Правительствэ медицинэм иlофышlэхэм апае хэушъхьафыкlыгъэ социальнэ тынхэр мы илъэсым ыгъэнэфагъ. Ахъщэ тедзэр зыфашlыщтхэр псауныгъэр къэухъумэгъэнымкlэ къэралыгъо системэм хахьэхэрэр ыкlи шloкl зимыlэ медицинэ страхованием ипрограммэ хэлажьэхэрэр ары. Мыщ къытегущыlагъ АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкlэ иминистрэ игуадзэу Хьагъэудж Марыет.

Ахъщэ тедзэхэр зэратыщт-

- гупчэ район сымэджэщхэм яврачхэр ыкlи гурыт медицинэ loфышlэхэр;
- участковэ врачхэр, участковэ терапевтхэр, участковэ педиатрэхэр, ахэм ягъусэу Іоф зышІэрэ гурыт медицинэ ІофышІэхэр, джащ фэдэу диспансер лъыплъэным фэгъэзэгъэ врачхэр;
- ІэпыІэгъу псынкІэм ыкІи диспансер учетым хэт сымаджэхэр зиІэ хэушъхьафыкІыгъэ медицинэ гупчэхэм яІофышІэхэр.

Ахъщэ тынхэр зэрамытыщт-хэр:

— учреждениехэм япа-

щэхэр ыкlи ахэм ягуадзэхэр; — медикхэу ІофшІэпІитІу зэдэзыхьыхэрэр.

— Ахъщэ тедзэу аратыщтым ибагъэ ІофышІэм ыкІи ІофшІэн языгъэгъотырэм иІэ категорием елъытыгъэщт. Ар зыфэдизыщтыр мазэм сомэ мини 4,5-м къыщегъэжьагъэу мин 18,5-м нэс. Техническэ ушъхьагъу горэхэм япхыгъэу ІофышІэм а ахъщэр апэрэ мазэм, мэзитІум къырамытыгъэми, зэхэубытагъэу къыкІэлъыкІорэ мазэм къыратыжьыщт, — къыІуагъ Хьагъэудж Марыет.

ХэушъхьафыкІыгъэ социальнэ тынхэр 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу агъэнэфагъэх.

Ахъщэр зэрэгощыгъэщтыр:

- сомэ мин 18,5-р гупчэ район, район ыкlи участковэ сымэджэщхэм яврачхэр;
- сомэ мин 14,5-р поликлиникэхэм ыкlи псауныгъэр къэухъумэгъэным иапэрэ звено хэхьэрэ амбулаторнэ учреждениехэм яврачхэр;
- сомэ мин 11,5-р ІэпыІэгъу псынкІэм иотделениехэм е истанциехэм яврачхэр, джащ фэдэу медицинэм емыпхыгъэ апшъэрэ гъэсэныгъэ зиіз врачхэу ыкіи медицинэ іофышіэхэу гистологическэ ыкіи цитологическэ ушэтынхэр зышіыхэрэр;
- сомэ мини 8-р гупчэ район ыкІи участковэ сымэ-

джэщхэм Іоф ащызышІэрэ медсестрахэр;

- сомэ мини 7-р ІэпыІэгъу псынкІэм ифельдшерхэр ыкІи имедсестрахэр;
- сомэ мини 6,5-р гурыт гъэсэныгъэ зи!э медицинэ lофыш!эхэу поликлиникэхэм ык!и псауныгъэр къэухъумэгъэным иапэрэ звено хэхьэрэ нэмык! учреждениехэм loф ащызыш!эхэрэр;
  - сомэ мини 4,5-р гупчэ

район ыкіи участковэ сымэджэщхэм, поликлиникэхэм ыкіи нэмыкі учреждениехэу апэрэ звеном хахьэхэрэр, джащ фэдэу Іэпыіэгъу псынкіэм аіут младшэ медицинэ іофышіэхэр, Іэпыіэгъу псынкіэм ителефонхэр къэзыіэтырэ фельдшерхэр ыкіи медсестрахэр.

Ахъщэ тедзэ тынхэр медицинэм иlофышlэхэм аратынхэм фэшl къэралыгъом сомэ миллиарди 152-рэ къыхигъэкlыгъ.

Урысыем и Почтэ иамалкlэ къупшъхьэ куцlыр (костный мозг) зытын зыльэкlыщт донорхэм ярегистрэ хэхьанхэм фэшl льэlу тхыльхэр нэбгырэ мин 17-м кlахьэу атыгь.

Урысыем и Почтэ, компаниеу къупшъхьэ куцІ донорхэм я Лъэпкъ регистрэ (РДКМ) зэгъусэхэу къупшъхьэ куцІым иугъоникІэ проектым зырагъэушъомбгъунэу 2021-рэ илъэсым бэдзэогъум рагъэжьагъ. Илъэсрэ ныкъорэм къыкІоцІ зэрэкъэралыгъоу къупшъхьэ куцІыр зытын зылъэкІыщтхэм биообразецхэр къаугъоинхэм фэшІ набор 16808-рэ Урысыем и Почтэ афигъэхьыгъ, ащ щыщэу 36-р — Адыгэ Республикэм.

Шъолъыр анахь чыжьэхэр, къэлэ ыкlи къоджэ пэlудзыгъэ-хэр проектым хэлажьэх.

— Іоф зыдатшІэрэ пстэуми тимедицинэ офисхэу лъыр ахэзыщыхэрэр ащыІэхэп. Арышъ, жэкІоцІымкІэ нэгушъом тырахырэ мазокыр почтэмкІэ рагъэхьыныр цІыфхэмкІэ нахь Іэрыфэгьоу щыт. Донор хъун зылъэкІыштхэм япчъагъэ нахьыбэу зыдэщыІэр Москва, Московскэ хэкур ыкІи Санкт-Петербург нахь мышІэми, джы почтэм ишІуагъэкІэ шъолъырхэу Чукоткэм, Магадан хэкум, Республикэу Коми ыкІи Тыва къарыкІырэ заявкэхэм япчъагъэ нахьыбэ тшІын тлъэкІыгь. Генетическэ зэмылІэужыгъоныгъэ

донор базэм иlэ зыхъукlэ ыпэкlэ сымаджэхэу амал зимыlагъэхэм джы ащ нахь щыгугъыщтых. Компанием исоциальнэ пшъэдэкlыжь анахь къыхэщырэ щысэхэм мы проектыр ащыщ хъугъэ, — къыlуагъ къупшъхьэ куцl донорхэм я Лъэпкъ регистрэ игенеральнэ директорэу, программэу «Русфонд.Регистр» зыфиlорэм икlэщакloy Анна Андрюшкинам.

Регистрэм хэуцонхэмкlэ льэlу зытыгьэхэм янахьыбэр Москва щэпсэух — 2190-рэ, Московскэ хэкум — нэбгырэ 1424-рэ, Санкт-Петербург — 1393-рэ,

Краснодар краим — 800 ыкlи Ростов хэкум — 526-рэ. Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 36-мэ заявкэ атыгъ.

Донор хъу зышlоигъохэм сайтэу «rdkm.ru»____ зыфиlорэм заявкэ щатын алъэкlыщт.

AJIHITCHIM HCJARAHIIDXDP AHAXIL JUTLYX

Мэз хъызмэтымкіэ федеральнэ Агентствэм «Еджапіэхэм агьэфедэрэ мэзхэр» зыфиюрэ Урысые зэнэкьокьоу заочнэ шыкіэм тетэу зэхащэгьагьэм зэфэхьысыжьхэр фишыгьэх. Анахь дэгьукіэ зыціэ къыраlуагьэхэм Адыгеим илыкіохэр ахэфагьэх.

Мыекъопэ районым чІыпІищ щагъэцэкІэжьыщт

«Щынэгьончьэ ыкlи шэпхьэшlухэм адиштэрэ гьогухэр» зыфиlорэ льэпкь проектым къыдыхэльытагьэу Адыгеим и Мыекьопэ район игьогу laxьищ 2023-рэ ильэсэу къихьагьэм агьэцэкlэжьыщт.

Поселкэу Табачнэм екlурэ гьогоу агьэкlэжьыщтыр километри 3,1-рэ мэхъу, поселкэу Краснооктябрьскэм икlэу станицэу Дагестанскэм екlурэм щыщ lахьэу агьэцэкlэжьыщтыри ащ фэдиз, километри 2,7-рэ икlыхьагъ Мыекъуапэ икlэу Тlуапсэ кlорэ автомобиль гьогум щыщэу ашlыжьыщтым.

Джащ фэдэу къутырэу Дьяковым екіурэ гьогум щыщэу зы километрэм, псэупіэу Гражданскэм екіуаліэрэм иіахьэу километри 2,34-м атель асфальтыр зэблахъущт.

Ащ тетэу, лъэпкъ проектым ишlуагъэкlэ, 2023-рэ илъэсым ишышъхьэlу мазэ нэс Мыекъо-пэ районым пстэумкlи гъогу километрэ 12,250-рэ щагъэ-

кіэжьыщт. Пстэумкіи сомэ миллиони 160-рэ ащ пэіуагъэхьащт.

«Адыгеяавтодорым» ипащэу Алексей Корешкиным къызэриlуагъэмкlэ, пlалъэхэм апэ итхэу гъогухэм ягъэкlэжьын пъагъэкlуатэ. Мыгъэ ашlыжьыщт гъогу laxь 23-у агъэнэфагъэр къыкlэлъыкlорэ 2024-рэ илъэсым агъэцэкlэжьын фэягъэхэм ащыщых. loфшlэнхэр ыпэ итхэу агъэцакlэхэми, цlыфхэр зыщыгугъухэрэм анаlэ тырагъэтыным, псэукlэ амал тэрэзхэр ятыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ унашъоу АР-м и Лышъхьэ къышlыгъэр къыдалъытэ.

Гъогухэм чіыпіэ анахь дэеу яіэхэр къыхахызэ агъэкіэжь-хэмэ, лъэпкъ проектым къы-

зэрэдэльытагьэм тетэу, шэпхьэшlухэм адиштэрэ гьогоу республикэм иlэр нахьыбэ мэхьу. Мы уахътэм lофхэм язытет игугъу пшlымэ, шъолъыр ыкlи муниципальнэ автомобиль гьогоу Адыгеим иlэм ипроцент 59,62-р шэпхъэшlухэм адиштэ хъугъэ.

Къыхэгъэщыгъэн фаер, поселкэу Краснооктябрьскэм икізу станицэу Дагестанскэм кіорэ гъогу Іахьэу агъэцэкіэжьыщтыр республикэм ичіыпіэ дахэу зекіоныр зикіасэхэр къыздакіохэрэм, гущыіэм пае, Хьаджыкъо къушъхьэ тіуакіэм, Рыфабгъо ипсыкъефэххэм, нэмыкіхэм якіухэрэм зэрэщыщыр ары.

Джащ фэдэу Мыекъуапэ икіэу

Тіуапсэ кіорэ гъогум иіахьэу шъолъыр мэхьанэ зиіэр Адыге-им ыкіи гъунэгъу субъектхэм арыкіэу хы Шіуціэ Іушъом кіохэрэм агъэфедэ.

Адыгеим ичіыпіэ дахэу зекіоныр зикіасэхэмкіэ анахь хъопсагъохэм ыкіи Краснодар краим изыгъэпсэфыпіэ чіыпіэхэм якіурэ гъогухэм яшіын, ягъэцэкіэжьын ыкіи яіыгъын епхыгъэ Іофшіэнхэр республикэм ипащэхэм зэкіэлъыкіоу агъэцакіэх, лъэпкъ проектым къыдэлъытэгъэ мылъкум ащкіэ ишіогъэшхо къэкіо.

Адыгеир къыхихыгъ

Федеральнэ къэралыгьо программэу «Земскэ кlэлэегьадж» зыфиlорэм къндыхэльнтагьэу къоджэ псэупlэхэм, къэлэ гъэпсыкlэ зиlэ поселкэхэм е къэлэ цlыкlухэу нэбгырэ мин 50-м емыхьоу зыдэсхэм ащылэжьэнэу кlорэ кlэлэегьаджэхэм сомэ миллион араты.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіэ и Министерствэ къызэритырэмкіэ, гъэрекіо нэбгырэ 12-мэ яшіуагъэ арагъэкіыгъ. 2023-рэ илъэсым джыри кіэлэегъэджи 5-мэ іэпыіэгъу афэхъунхэу агъэнафэ.

2020-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу «Земскэ кlэлэегъадж» зыфиlорэр щыlэныгъэм щыпхыращы. Ащ ишlуагъэкlэ къуаджэхэмрэ къэлэ цlыкlухэмрэ адэт еджапlэхэм кlэлэегъаджэхэр нахь къаращалlэх.

Гъэрекіо программэм хэлэжьагьэхэм ыкіи зэтыгьо ахъщэ зэратыгьэхэм ахэтыгь Светлана Листопадовар. Станицэу Ханскэм дэт гурыт еджапізу N 23-м кіэлэегьэджэ-дефектологэу ар къэкіожьыгь.

— «Земскэ кІэлэегьаджэм» ишІуагьэкІэ сыдигьокІи сызы-кІэхьопсыщтыгьэр къыздэ-хьугь, псэупІэ цІыкІу горэм сыфэягь. Мыщ фэдэ программэ зэрэщыГэр зызэхэсэхым сыхэ-лэжьагь, чІыпІэ зэфэ-шъхьафхэр къыхэсхын амал сиГагь, ау Адыгеим сыкъэ-кІожьынэу мурад сшІыгьэ ыкІи сырыкІэгьожьырэп. МыщичІыопс льэшэу сыгу рехьы,

щыпсэухэрэр цІыфышІух, сыкъызыкІожьыгъэм ащ фэдизэу бэ темышІагъэми ащыщ сыхъугъ, ныбджэгъукІэхэр сиІэх,

— еІо тигущыІэгъу.

Светланэ Новосибирскэ къыщыхъугъ ыкІи гурыт еджапІэр къызеухым мы къалэм дэт кІэлэегъэджэ университетым логопед сэнэхьат щызэригъэгъотыгъ, илъэс заулэрэ кІэлэегъэджэ-дефектолэгэу еджэжьыгъ ыкІи мы лъэныкъомкІэ юф ышІэнэу ыублагъ.

«Земскэ кlэлэегъадж» зыфиlорэм къыдилъытэрэ шапхъэхэр ыгъэцэкlагъэх ыкlи зыдэкощынэу щытхэм Адыгеир къахиубытэ зэхъум, емыджэнджэшэу къэкlуагъ, унэ цlыкlу станицэм щищэфыгъ

Светланэ ишІэныгъэхэмкІэ къахэщы, иІофшІэнкІи гъэхъэгъэшІухэр иІэх. Мыщ фэдэ кІэлэегъэджэ пэрыт республикэм къызэрыкІожьыгъэм шІуагъэ къытыщт. Іоф зыдишІэрэ сабыйхэм апэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу цыхьэ къыфашІыгъ, шІу алъэгъугъ.

Диагностикэ ыкІи упчІэжьэгъу зыщашІырэ республикэ гупчэм имедицинэ ыкІи психологэ-педагогическэ комиссие къыгъэнэфэгъэ кІэлэцІыкІухэр ары Светланэ Іоф зыдишІэхэрэр. Гурыт еджапІэм коррекционнэ класси 4 иІ, ащ нэмыкІэу инклюзивнэ классым щеджэхэрэм ащы-

щхэу ІэпыІэгъу зищыкІагъэхэми яшІэныгъэхэм ахегъахъо.

Зиакъылкіэ ялэгъухэм акіэмыхьэрэ кіэлэціыкіухэм іоф адэпшіэныр іэшіэхэп. Уисэнэхьат шіу умылъэгъоу, ахэм уафэмыщагъэу іофшіэныр бгъэцэкіэн плъэ-

кІыщтэп. КІэлэеджакІо пэпчъ Светланэ екІолІэкІэ гъэнэфагъэ къыфегъоты. Хэ-ушъхьафыкІыгъэ программэм тетэу егъэджэнхэр зэхещэх.

— Сабыим гукІэгьуныгьэу, фыщытыкІэ дэгьоу фыуиІэр къыгурыІон фае. ЗипсауныгьэкІэ ялэгьухэм тІэкІу ауж къинэрэ кІэлэцІыкІухэр щыІэныгьэм хэгьэгьозэгьэнхэр, ялэгьухэм афэдэу псэунхэр ары тызыпыльыр, ащкІэ ищыкІагьэр зэкІэ тэгьэцакІэ, методикэ зэфэшьхьафхэр згьэфедэхэзэ Іоф адэсэшІэ, — elo кІэлэегъаджэм.

Мы лъэныкъо анахь къинымкіэ, ялэгъухэм акіэмыхьэрэ сабыйхэм Іоф адэшіэгъэнымкіэ Ізубытыпіэ фэхъугъэр янэ илъэс пчъагъэрэ логопедэу Іоф зэришіагъэр ары, ащ иіофшіэн лъэшэу ыгу рихьыщтыгъ. Ар ищысэтехыпізу, ишіэныгъэхэм ахигъахъозэ ежьыми Іоф

Къэлэ иным къыдэкІыжьи, станицэм къызэрыкІожьыгъэм Светланэ зы мафи рыкІэгъожьыгъэп, иІофшІэн ригъэхъуным, ыпэкІэ лъыкІотэным зэрэпылъыщтыр кІэухым къытиІуагъ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Къуаджэм и Іофыгъохэр

ПсэупІэхэм гумэкІыгьоу яІэхэм, ахэм хэхьоныгьэхэр языгьэшІыщт льэныкьохэм, Шьачэ и Генеральнэ план ипроектэу агьэхьазырырэм афэгьэхьыгьэ цІыф зэхахьэхэр кьалэм хахьэрэ кьуаджэхэмрэ селохэмрэ ащэкІох. Зичэзыу ащ фэдэ Іофтхьабзэр Хьаджыкьо щызэхащэгьагь.

Шъачэ имэрэу Алексей Копайгородскэр, Къэлэ Зэlукlэм итхьаматэу Виктор Филоновыр, Псышlопэ район администрацием ипащэу Олег Бурлевыр, Шъоджэикъо псэупlэ коим ипащэу Ушхъо Мадинэ, «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу Кlакlыхъу Мэджыдэ, нэмыкlхэр ащ хэлэжьагъэх.

Ыпэрапшізу чіыпізм хэхьоныгьэхэр егьэшіыгьэнхэм фытегьэпсыхьэгьэ гухэльэу пащэхэм яіэхэм ціыфхэр нэіуасэ афашіыгьэх. Псэольэшіыным фамыгьэхьазырыгьэу, амыгьэфедэу щыль чіыгу Іахьхэм социальнэ псэуальэхэр ащагьэуцущтых. Гущыіэм пае, къуаджэу Хьаджыкьо кіэлэціыкіу Іыгьыпіэ, еджапіэ, гьэсэныгьэ тедзэ зыщарагьэгьотыщт гупчэ, сымэ-

къуаджэхэр джыри зэ къядгъэкlухьащтых. lофтхьабзэу дгъэнэфагъэр зэкlэ пхырытщыщт. Ащ пае пъэпкъ ыкlи партийнэ проектхэм амалэу къытатыхэрэри, нэмыкl къэкlyапlэу тиlэхэри дгъэфедэщтых, — къыlуагъ Шъачэ иадминистрацие ипащэу Алексей Копайгородскэм.

Къуаджэу Хьаджыкъо июфыгъоу чыпіэ общественнэ зыгъэюрышіэжьыпіэм (ТОС) ипаспорт щыгъэнэфагъэхэм къатегущыіагъ «Чылэ Хасэм» ипащэу Шъыжъ Мусэ. Къоджэдэсхэр къыкlэпъэlухи, Краснодар краим икъэралыгъо программэу псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэхьыгъэм къыдэлъытагъэу врач чlэсынэу офис афашlыгъ.

Ащ нэмыкlэу къоджэ урамхэм ащыщ кlэлэцlыкlу джэгупlэ щагъэпсыгъ, урамэу Левобережнэм чъыгхэр, куандэхэр, къэгъагъэхэр щагъэтlысхьагъэх. Ощх-осыпсыхэр зэрылъэдэжьхэу урамэу Мэзмай иlэри метрэ 50 хъоу агъэкъэбзагъ, урамэу Асарэтх

игъогу Іахьэу къеохырэри агъэпытагъ, электричествэ къэзытырэ псэолъитІу икІэрыкІзу ашІыжьыгъ, нэмыкІзу псэупІзм изэтегъэпсыхьанкІз ашІагъэр бэ.

– ЧІыпІэ общественнэ зыгьэ-Іорыш Іэжьы п Ізу (ТОС) «Хьаджыкъом» нэбгырэ 500-м ехъу щэпсэу. ТОС-м паспорт и Іэ зэрэхъугъэм ишІуагъэкІэ къоджэ псэупІэ коим и Іофыгьохэр зэкІэри зы чыпіэ тшынхэ тлъэкіыгь. Джы тиюфшіэни нахь псынкіэ хъугъэ, къалэм, районым якъулыкъухэмрэ депутатхэмрэ зэпхыныгъэ адыти Іэн амал къытыгь. Къоджэдэсхэм юфтхьабзэу къагъэнэфагъэхэр гъэцэк Іагъэ зэрэхъухэрэм тылъыплъэни тэльэкіы, — къыіуагъ Шъыжъ Мусэ.

Джащ фэдэу цІыфхэр къыкІэпъэІугьэхэу къуаджэм иурамитІумэ чэщырэ къэзыгьэнэфыщт системэр «Сочисвет» зыфиІорэ муниципальнэ ГъэІорышІапІэм икІэрыкІзу афешІыжьы, гьогухэр агъэцэкІэжьых.

— Мыщ фэдэ зэхахьэхэм яшІуагьэ къэкІо. Іофыгьоу къэтІэтыгьэр зэкІэ дэгьэзыжыльэ хъунэу сеплъы. Шъачэ ипащэу Алексей Копайгородскэр къулыкъухэм япащэхэр игъусэхэу къызыкІокІэ, Іофыгъохэм ащыщыбэр чІыпІэм щызэшІохыгъэ мэхъу, — къыІуагъ гъунэгъу къуаджэу Къэлэжъ и «Чылэ Хасэ» ипащэу Гъырбэ Салбый.

ПсышІопэ район администрацием ипащэу Олег Бурлевым къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, цІыфхэм зыкъызэрэфагъэзагъэр зэкІэри атхыгъ, ахэм ядэгъэзыжьын лъыплъэщтых. Іофыгъохэм анэмыкІзу къэлэ, край ыкІи федеральнэ программэхэм, лъэпкъ проектхэм къадыхэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэри ТОС-м ипаспорт дагъэхьагъэх.

НЫБЭ Анзор.

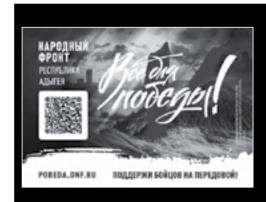
джэщ щашІынхэу Генпланым къыдыхэлъытагъ. Ахэм анэмыкіэу спортым зыщыпылъыщтхэ псэуалъэ, кіэлэціыкіу джэгупіэ щагъэпсыщтых.

Инженернэ инфраструктурэм хэхьоныгьэхэр егьэшlыгьэнхэм къыдэльытагьэу, къалэм ыкlи «Сочиводоканалым» япащэхэм къоджэдэсхэм псы къабзэ къязытыщт системэр агьэпсынэу апэ илъ. Ар гъунэгъу къуаджэхэу Къэлэжърэ Шъоджэикъорэ гумэкlыгъоу яlэхэм ащыщ. Хьаджыкъорэ Тхьагъэпшъырэ зэзыпхырэ гъогури зэрагъэ-

фэнэу зэхахьэм щызэдаштагь.

— Къуаджэхэм, селохэм адэсхэм псэук рамал тэрэзхэр ятыгъэнхэр типшъэрылъ шъхьарэхэр ащий. Ахэм яш роигъоныгъэхэр къыдэтлъытэхээ Генпланым ипроект зэхэтэгъэуцо. Социальнэ псэуалъэу шъукъызк ралър рама зак рама зак рама зак рама зак рама захъок рама зак рама захъок рама рама упицык рама зак рама зак

«Birle Meathannolried Clrick»

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и Указ

Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэр къэралыгъо регистрацие зэрашІыхэрэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу N 414-р зытетэу «Урысые Федерацием ишъолъырхэм хабзэр зэращызэхэщагъэм ехьылlагъ» зыфиlоу 2021-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 21-м къыдэкlыгъэм ия 36-рэ статья ия 5-рэ laxь, Адыгэ Республикэм и Законэу N 92-р зытетэу «Шэпхъэ ыкlи нэмыкl правовой актхэм яхьылlагъ» зыфиlоу 1998-рэ илъэсым чъэпыогъум и 9-м къыдэкlыгъэм ия 16-рэ статъя ия 3-рэ laxь атегъэпсыхьагъэу унашъо сэшlы:

- 1. Мы къыкІэлъыкІохэрэр ухэсыгъэнхэу:
- 1) Адыгэ Республикэм игьэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэр гуадзэу N 1-м диштэу;
- 2) Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэм я Реестрэ гуадзэу N 2-м диштэу;
- 3) Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэм кlyaчlэ яlэ хъуным пае къызыпкъырыкlын фаехэр гуадзэу N 3-м диштэу.
- 2. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие мы Іофхэмкіэ уполномоченнэ къулыкъоу гъэнэфэгьэнэу:
- 1) Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэр къэралыгъо регистрацие шІыгъэнхэмкІэ:
- 2) Адыгэ Республикэм игьэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъу-хэм яунашъохэм я Реестрэ зэхэгьэуцогьэнымкІэ.
- 3. Адыгэ Республикэм игъэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм:
- 1) Адыгэ Республикэм игьэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэу къэралыгъо регистрацие шІыгъэн фаехэмкІэ пшъэдэкІыжь зыхьырэ цІыфхэр мы унашъом диштэу гъэнэфэгъэнхэу;
- 2) Адыгэ Республикэм игьэцэкІэкІо хабзэ икъулыкъу-хэм яунашъохэу 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м

къыщыублагъэу къыдагъэкІыгъэхэр къэралыгъо регистрацие шІыгъэнхэу;

- 3. 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщыублагъэу Адыгэ Республикэм игъэцэкlэкlо хабзэ икъулыкъухэм яунашъохэу къыдагъэкlыгъэхэр официальнэу къыхаутынхэм пае 2023-рэ илъэсым мэзаем и 10-м шlомыкlэу Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие lэкlагъэхьанхэу.
- 4. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 3, 2023-рэ илъэс N 24

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнк и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгьэм икьэухьумэнкlэ и Министерствэ иунашьоу N 1089-р зытетэу «Медицинэм иlофышlэ куп гьэнэфагьэхэм социальнэ наймэм тетэу зычlэсыщтхэ унэхэр зэрарагьэгьотыщтхэм ехьылlагь» зыфиlоу 2022-рэ ильэсым тыгьэгьазэм и 14-м кьыдэкlыгьэм зэхьокlыныгьэхэр фэшlыгьэнхэм фэгьэхьыгь

ДжырэкІэ кІуачІэ зиІэ хэбзэгъэуцугъэм диштэным пае **унашъо сэшІы:**

- 1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкlэ и Министерствэ иунашъоу N 1089-р зытетэу «Медицинэм иlофышlэ куп гъэнэфагъэхэм социальнэ наймэм тетэу зычlэсыщтхэ унэхэр зэрарагъэгъотыщтхэм ехьылlагъ» зыфиlоу 2022-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 14-м къыдэкlыгъэм мыщ фэдэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:
- 1) унашъом ия 2-рэ пункт ия 4-рэ подпункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «4) медицинэм иІофышІэ иунаеу зычІэсыщт унэ

Адыгэ Республикэм зэрэщыримыlэр къэзыушыхьатырэ документыр»;

- 2) мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 2.1.-рэ пунктыр унашьом хэгьэхьогьэнэу:
- «2.1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ и Министерствэ медицинэ гъэсэныгъэмкіэ ыкіи кадрэ политикэмкіэ иотдел медицинэм иіофышіэ Адыгэ Республикэм социальнэ наймэмкіэ зычіэсыщт унэ щыриіэ-щыримыіэр еуплъэкіу.»;
- 3) гуадзэу N 1-м иа 1-рэ пункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:
  - «1. Медицинэм иІофышІэ зычІэсыщт унэ ратыщт-ра-

мытыщтымкlэ комиссие гъэнэфагъэу зэхащагъэм унашъо ышlын фае документхэр къызырахьылlагъэхэм ыуж мэфэ 30-м нахьыбэ темышləy.».

2. Зыкіэтхэхэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу мы унашъом кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ иминистрэ игуадзэу М.С. ХЬАГЪЭУДЖ

къ. Мыекъуапэ, щылэ мазэм и 18, 2023-рэ илъэс N 22

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ иунэшьо заулэмэ кІуачІэ ямыІэжьэу льытэгьэным фэгьэхьыгь

Хэбзэгъэуцугъэм диштэу гъэпсыжьыгъэнхэм фэшl **унашъо сэшlы:**

- 1. Klyaчlэ ямыlэжьэу лъытэгъэнэу:
- 1) Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальна хэхьоныгьэмрэкіэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 4-м ышіыгъэ унашъоу N 139-р зытетэу «Къэралыгъо фэlо-фашізу «Кіэлэціыкіум тельытэгъэ ахъща Іэпыіэгъру зэрагъэнафэрэр ыкіи зэраратырэр» зыфиіорэм игъэцэкіэнкіэ Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальна хэхъоныгъэмрэкіа и Министерства и Административна регламент ухэсыгъэным ехьыліагъ»;
- 2) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ 2012-рэ ильэсым шэкІогьум и 30-м ышІыгьэ унашьоу N 297-р зытетэу «Къэралыгьо фэІо-фашІэу «КІэлэцІыкІум тельытэгьэ ахъщэ ІэпыІэгьур зэрагьэнафэрэр ыкІи зэраратырэр» зыфиІорэм игьэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ 2012-рэ ильэсым бэдзэогьум и 4-м ышІыгьэ унашьоу N 139-р зытетымкІэ аухэсыгьэм зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгьэнхэм ехьылІагь» зыфиІорэм;
- 3) Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкіэ и Министерствэ 2013-рэ илъэсым жъоныгъуакіэм и 15-м ышіыгъэ унашъоу N 96-р зытетэу «Къэралыгъо фэlо-фашіэу «Кіэлэціыкіум телъытэгъэ ахъщэ Іэпыіэгъур зэрагъэнафэрэр ыкіи зэраратырэр» зыфиіорэм игъэцэкіэнкіэ Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиіорэм;
- 4) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ 2014-рэ ильэсым гьэтхапэм и 25-м ышІыгьэ унашьоу N 75-р зытетэу «Къэралыгьо фэІо-фашІэу «КІэлэцІыкІум тельытэгьэ ахъщэ ІэпыІэгьур зэрагьэнафэрэр ыкІи зэраратырэр» зыфиІорэм игьэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгьэнхэм ехьылІагь» зыфиІорэм;

- 5) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ 2015-рэ илъэсым шэкІогьум и 2-м ышІыгьэ унашьоу N 323-р зытетэу «Къэралыгьо фэІо-фашІэу «КІэлэцІыкІум телъытэгьэ ахъщэ ІэпыІэгьур зэрагьэнафэрэр ыкІи зэраратырэр» зыфиІорэм игъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгьэнхэм ехьылІагь» зыфиІорэм;
- 6) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальна хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерства 2016-ра илъэсым жъоныгъуакІэм и 30-м ышІыгъа унашъоу N 130-р зытетау «Къаралыгъо фаІо-фашІау «КІалацІыкІум телъытагъа ахъща ІапыІагъур зарагъанафарар ыкІи зараратырар» зыфиІорам игъацакІанкІа Адыга Республикам ІофшІанымра социальна хахъоныгъамракІа и Министерства и Административна регламент захъокІыныгъахар фашІыгъанхам ехьылІагъ» зыфиІорам:
- 7) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2016-рэ ильэсым шышъхьэІум и 29-м ышІыгъэ унашъоу N 236-р зытетэу «Къэралыгъо фэІо-фашІэу «КІэлэцІыкІум телъытэгъэ ахъщэ ІэпыІэгъур зэрагъэнафэрэр ыкІи зэраратырэр» зыфиІорэм игъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм:
- 8) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2017-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 14-м ышІыгъэ унашъоу N 86-р зытетэу «Къэралыгъо фэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэм иа 1-рэ пункт иа 1.1-рэ подпункт;
- 9) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2017-рэ илъэсым шышъхьэІум и 22-м ышІыгъэ унашъоу N 192-р зытетэу «Къэралыгъо фэІо-фашІэу «КІэлэцІыкІум телъытэгъэ ахъщэ ІэпыІэгъур зэрагъэнафэрэр ыкІи

- зэраратырэр» зыфиюрэм игъэцэкіэнкіэ Адыгэ Республикэм юфшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіз и Министерствэ и Административнэ регламентэу Адыгэ Республикэм юфшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым бэдзэогъум и 4-м ышіыгъэ унашъоу N 139-р зытетымкіэ аухэсыгъэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм ехьыліагъ» зыфиюрэм:
- 10) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальна хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2018-рэ илъэсым мэкъуогъум и 8-м ышІыгъэ унашъоу N 167-р зытетэу «Къэралыгъо фэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ и Административнэ регламент зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм ия 8-рэ пункт;
- 11) Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальна хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерства 2019-ра илъэсым тыгъэгъазэм и 23-м ышіыгъэ унашъоу N 356-р зытетау «Къэралыгъо фаю-фашізу «Кіэлэціыкіум телъытагъа ахъща Іапыіагъур зарагъэнафэрэр ыкіи зараратырар» зыфиюрэм игъэцэкіанкіа Адыга Республикам Іофшіанымра социальна хэхъоныгъэмрэкіа и Министерства и Административна регламент ухасыгъаным ехъыліагъ» зыфиюрам захъокіыныгъахар фашіыгъанхам фагъахыгъам».
- 2. Къэбар-правовой отделым:
- мы унашъор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкlэкlо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхьанэу;
- къыхаутыным пае унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкlырэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиlорэм aləкluгъэхьанэу.
- 3. Зыкlатхэхэрэм щегъэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, щылэ мазэм и 20, 2023-рэ илъэс N 12

Художественнэ гимнастикэр

Типшъашъэхэм ягъэхъагъэхэр

Художественнэ гимнастикэмкІэ Къыблэ ыкІи Темыр-Кавказ федеральнэ шьольырхэм ячемпионат къалэу Шъачэ щыкІуагъ. Адыгэ Республикэм испортсменкэхэр Іофтхьабзэм чанэу хэлэжьагьэх, гьэхьэгьэшІухэр ашІыгьэх.

Мыекъуапэ щыщ пшъашъэхэр купхэм язэнэкъокъухэм къадыхэлъытэгъэ программитІум ахэлэжьагъэх — спортымкlэ кандидатхэм ыкІи мастерхэм. Мы лъэныкъомкІэ спортсменкэ 280мэ заушэтыгь.

Спортым имастер хъунхэмкІэ кандидатхэм япрограммэкІэ тренерэу Яна Цеханович ыгъэсэрэ типшъашъэхэр анахь дэгъуипшІымэ ащыщ хъугъэх, зэкІэмкІи командэ шъэныкъо мыщ хэлэжьагь.

Командэм хэтыгъэх: Анна Алексеевар, Дарья Ларионовар, Милана Матевосян, Карина Сильченкэр, Арина Щербаневар ыкІи Сихъу Данэ.

СпортымкІэ мастерхэм япрограммэ къыдыхэлъытэгъэ зэнэкъокъухэм Адыгеир зэрифэшъуашэу къыщагъэлъэгъуагъ Анастасия Ким, Валерия Силуковам, Полина Иванченкэм, Софья

Рагуза, Василиса Гарбузовам. Урысыем ичемпионат хэлэжьэнхэу типшъашъэхэм фитыныгъэ

къыдахыгъ ыкІи Адыгеим ихудожественнэ гимнастикэ итарихъкІэ

УШУ-саньда

Медали 10 къахьыгъ

Мы спорт льэпкьымкІэ Къыблэ федеральнэ шьольырым изэнэкьокьухэм Адыгеим испортсменхэм медалипш къащахьыгь. Іофтхьабзэр зыщыкІуагьэр кьалэу Новороссийск.

ТекІоныгъэр ыкІи хагъэунэфыкІырэ чІыпІэхэр къыдэзыхыгъэхэр зыгъасэхэрэр АР-м изаслуженнэ тренерэу, республикэ спорт еджапІэу N 2-м итренерэу НамытІэкъо Аскэрбый. Тиспортсмени 7-мэ текІоныгъэр къыдахыгъ — Николай Тагобецкэм, Давит Саргсян, Заур Магомедовым, Гаджимурад Муртазалиевым, Кристина Морозовам, Алена Вапельник ыкІи Вилена Парамоновам. Джащ фэдэу нэбгырищмэ ятІонэрэ чІыпІэхэр афагъэшъошагъэх.

ТекІоныгъэр къыдэзыхыгъэхэр къалэу Москва щык ющт Урысыем ичемпионат хэлэжьэщтых.

Гандбол

Джыри зы текІоныгъ

Адыгеим икомандэу «АГУ-Адыифым» зэнэкьокьум ипэшlорыгъэшъ едзыгъо ятюнэрэ текюныгъэр къыщыдихыгъ.

Типшъашъэхэр «Ставропольем» текlуагъэх, пчъагъэр 28:24. Тикомандэ анахь къахэщыгъэр Алиса Дворцевая, ащ гъогогъуи 10 Іэгуаор хъагъэм дидзагъ.

– БлэкІыгъэ ешІэгъоу «Ставропольем»

дыти Іагъэм Тэгоуи 8-к Іэ ыпэ титэу к Іэухым тшІуихьын ылъэкІыгь. Ар къин къытщыхъугь. Хэукъоныгъэу тшІыгъэхэр зэфэтхьысыжьыгъэх, ятюнэрэ зэlукІэгъум тишъыпкъэу текІоныгъэм тыфэбэнагъ ыкІи ар къыддэхъугъ. АщкІэ командэм хэтхэм, анахьэу къэлэпчъэ утэу Регина Якуповам ык и Диана Казихановам, инэу сафэраз. БэшІагьэу сызк Іэхьопсыщтыгьэр къыздэхъугъ — зы ешІэгъум Іэгоуи 10 дэсыдзагъ, — къыІуагъ Алиса Дворцеваям.

КъыкІэлъыкІощт ешІэгъур «АГУ-Адыифым» Москва щыри эщт, чып в командэу «Лучым» ІукІэщт. Ащ текІоныгъэр къызщыдихыкІэ купэу «Б-м» щешІэхэрэм ящэнэрэ чІыпІэр щызыІыгьым нахь пэблагьэ хъущт. Китай икомандэу «Феникс» зыфиюрэм джыдэдэм очкоуи 6-кlэ ыуж ит.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: 385000 къ. Мыекъуапэ,

Редакциер зыдэщыІэр:

ур. Крестьянскэр, 236

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79 Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу

зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу шытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых.

E-mail: adygvoice@ mail.ru

Выщаушыхьатыгьэр:

/Ф-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ,

ур. Пионерскэр, 268 ЗэкІэмкІи

пчъагъэр 4344 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 283

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр МэщлІэкъо С. А.

Редактор шъхьаІэм игуадзэр Тэу З. Дз.

> ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

Тхьаркъохьо А. Н.

